

KS § 165

Dnr KS 2017/834-430

Regeringskansliet - Miljö- och energidepartementet - Remiss - Klimatanpassningsutredningens betänkande SOU 2017:42 Vem har ansvaret?

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta upprättat förslag till yttrande.

Sammanfattning

Utredningens uppgift var att analysera hur ansvaret fördelas i fråga om att anpassa pågående och planerad markanvändning samt bebyggd miljö till ett gradvis förändrat klimat. Där ansvarsfördelningen bedömdes vara otydlig eller inte ändamålsenlig skulle förslag ges på åtgärder för att förbättra situationen. Utredningen skulle även föreslå en finansiering av de kostnader som förväntades för genomförandet av anpassningsåtgärder till ett förändrat klimat.

Utredningen avgränsade uppdraget till bebyggelse och byggnader. Den del av bebyggelsen som regleras av särregler (t.ex. vägar, järnvägar, kärnkraftverk och vindkraftverk) ingår dock inte i analysen. Utredningen har även avgränsats till att utreda klimatförändringar som leder till översvämningar, ras, skred samt erosion.

Utredningen föreslår att det i plan- och bygglagen införs krav på att ”kommunens syn på risken för skador på bebyggelse och byggnadsverk på grund av översvämning, ras, skred och erosion och hur dessa risker kan minska eller upphöra” ska framgå i översiktsplanen. Det föreslås också att det ska kunna krävas marklov för förändring av markytans utformning (genomsläpplighet) om det bestämts i detaljplan. Dessutom ska en ansökan om bygglov kunna avslås efter detaljplanens genomförandetid ”om det finns en uppenbar risk för skador på fastigheten eller byggnadsverk på grund av översvämning, ras, skred eller erosion”.

Lagen om allmänna vattentjänster föreslås ändras så att det i vissa fall ska kunna krävas att en fastighetsägare tar hand om, eller fördröjer, viss del av dagvattnet inom sin egen fastighet.

Boverket föreslås få i uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för bebyggelse och byggnadsverk.

Utredningen föreslår inte någon finansiering med hänvisning till att det behövs mer kunskap om vilka kostnader som kommer att uppstå och hur kostnaderna kommer att variera mellan olika platser.

KS § 165 forts.

Beslutsunderlag

Betänkande av klimatanpassningsutredningen, SOU 2017:42, ”Vem har ansvaret?” den 12 juni 2017

”Vem har ansvaret? SOU 2017:42 -PM inför svar på remiss” den 9 augusti 2017

Kommunledningsstabens skrivelse, den 14 augusti 2017

Kommunledningsutskottets protokoll den 21 augusti 2017, § 123

Förslag till yttrande

Sammanfattning

Arvika kommun tillstyrker utredningens förslag. Det är dock viktigt att finansieringsfrågan behandlas snarast, även om faktaunderlaget inte är heltäckande.

Även andra aspekter av klimatanpassning än de som tas upp i betänkandet behöver lyftas för att få en helhetsbild. Det är mycket viktigt att en klimatanpassning av samhället sker så snart som möjligt. Det statliga anslaget för klimatpreventiva åtgärder bör höjas.

Synpunkter på utredningens förslag Krav om analys i översiktsplanen (7.3)

Kommunen ser positivt på ett krav om att kommunens översiktsplan ska innehålla en analys och en framtagna strategi för hur riskerna för översvämning, ras, skred och erosion ska hanteras. Det är dock viktigt att kommunerna får vägledning om hur stora risker/konsekvenser som generellt sett kan anses vara acceptabla. Det behövs också vägledning kring med vilken noggrannhet som analysen och strategin ska genomföras.

Statligt bidrag för framtagande av analys och strategi torde vara en förutsättning för att kravet ska uppfyllas i så hög utsträckning som möjligt.

Myndighetsstruktur (7.4.3)

Kommunen vill poängtera att stöd och vägledning från Länsstyrelsen är mycket viktigt. För att Länsstyrelsen ska kunna stödja kommunerna krävs dock att Länsstyrelsen har tillräckliga resurser i form av personal med hög kompetens, både vad gäller ämneskunskap och kunskap om hur det ser ut i länet.

Att kommunen kan erhålla kostnadsfritt underlagsmaterial till planarbetet är också viktigt. Ett bra exempel på detta är de skyfallskarteringar av orter i länet som länsstyrelsen låtit genomföra i Värmland.

KS § 165 forts.

Möjlighet att avslå bygglov (7.5)

För att inte äventyra rättssäkerheten vid möjliggörande att avslå bygglov på riskfylld mark, trots att detaljplanens bestämmelser uppfylls, är det viktigt att analysen och strategin i översiktsplanen är tillräckligt väl genomarbetade. Kommunen ser dock positivt på införandet av möjligheten att neka bygglov på grund av uppenbar risk för översvämning, ras, skred eller erosion.

Möjlighet att ställa krav på fastighetsägarna om hantering av dagvatten på fastigheten (8.4)

Att få verktyg att begränsa dagvattenmängden från fastigheter kan vara bra men kommer troligen att användas mycket sparsamt i befintlig bebyggelse i vår kommun. Däremot kan det vara en förutsättning för att ny exploatering ska kunna ske. Därmed skulle införandet av möjligheten vara positiv för utvecklingen av kommunen.

Kunskapsvägledning för kommunerna (8.5.1)

För att kunna hantera ökande dagvattenflöden vid exempelvis skyfall är det avgörande att dagvattenhanteringen inte enbart ses som en VA-fråga utan även som en mycket viktig fråga i planprocessen.

En vägledning från Boverket kring hur planarbetet kan bidra till en bättre dagvattenhantering kan komma att få stor betydelse för klimatanpassningen av bebyggelsen.

Möjlighet till marklov vid förändring av markytans utformning (8.6)

Att införa möjligheten att kräva marklov vid förändring av markens genomsläpplighet kan vara positivt i vissa fall. En förutsättning är dock att jordarten på platsen är genomsläpplig. En annan förutsättning är att det finns förutsättningar för att efterlevnaden av planbestämmelsen på dessa ytor kontrolleras.

Införandet av möjligheten skulle troligen inte få någon större betydelse i vår kommun.

Finansiering av klimatanpassning

Frågeställningen kring hur finansieringen av klimatanpassningen ska ske är inte enkel. Det är dock viktigt att frågan behandlas snarast, även om faktaunderlaget inte är heltäckande.

Då samhällsviktiga verksamheter som riksväg, europaväg och järnväg skyddas bör staten delfinansiera klimatanpassningsåtgärder i en högre utsträckning än om ”endast” privata och kommunala intressen skyddas.

KS § 165 forts.

Även privata aktörer bör vara med och delfinansiera vissa klimatanpassningsåtgärder. Det statliga anslaget för klimatpreventiva åtgärder bör höjas.

Nationell strategi (7.4.2)

Samhället behöver anpassas till ett förändrat klimat ur fler avseenden än att ”bara” anpassa byggnader och bebyggelse till översvämning, ras, skred och erosion. Värme och torka kan exempelvis påverka människors hälsa, tillgång till dricksvatten och risk för skogsbränder med mera. Det är viktigt att det så snart som möjligt tas fram nationella vägledningar även om detta.

Beslutet skickas till

Miljö- och energidepartementet
Bitr. kommundirektören
Planeringschefen
Miljöutvecklaren